

Državnozbornske volitve v jeseni

V drugi polovici julija bo že znan novi volivni red. Za enkrat je vlada predložila zbornici načrt, po katerem se sorazmerni volivni red odpravi in se vpelje večinski red. Dosedaj je vsaka stranka dobila poslance po številu glasov. Čim več glasov so oddali pri volitvah, tem več poslancev je dotična stranka dobila. Mussolinijev volivni red pa pravi: 535 poslancev bo v zbornici. Tista stranka, ki bo imela pri volitvah največ glasov, magari le en glas več kot kakšna druga, dobi 2/3 poslancev, to je 357. Ostanek pa, to je 1/3, ki znaša 178, si razdelijo vse druge stranke. Vladni načrt se rešeta sedaj v poslanski komisiji. V njej je neki protivladni poslanec predložil, naj bi dobila najmočnejša stranka ne 2/3, ampak 3/5, druge stranke skupaj 2/5, to je 321 in 214. Komisija je ta predlog odbila. Z 10 glasovi proti osmim je bil sprejet predlog vlade.

Čim konča komisija svoje delo, pride predlog pred zbornico. To se zgodi 7. julija. Tam se bo vnel boj. Zdi se, da dobi vladni predlog večino. Nato bo Mussolini razpustil parlament in bo naznanil volitve za oktober ali november.

Kaj bo s Slovenci? Ali pridemo Slovenci do zastopnika ali ne?

Vladni načrt pravi, da mora stranka, ki koče kandidirati pristaše, po-

staviti listo v vsaj dveh volivnih okrožjih in sicer mora predložena lista imeti več ko 1000 podpisov. Nemci na Tirolskem so samo v enem volivnem okrožju, zato ne morejo predložiti več svoje liste. Samo na en način se rešijo: če se združijo s kako drugo stranko, na pr. s Slovenci.

Glede nas Slovencev je predvideti štiri možnosti: 1. Slovani nastopijo samostojno. 2. Slovani z Nemci postavijo skupno listo. 3. Gotovo je, da bodo fašisti vteknili v svojo listo enega Slovence, ki bi pod pritiskom z različnimi sredstvi moral zmagati. Tako bi ta stranka hotela pred svetom pokazati, da je pravična do Slovencev, češ, saj še Slovence kandidiramo. Imenuje se že učitelj Pepi Toroš v Senožeah, uradnik Peter nel in učitelj Bandelj prideta šele v drugi vrsti v pošte. 4. Ljudska stranka ponudi v svoji listi eno mesto Slovcem.

Glede kandidatur pravih Slovencev vemo danes gotovega samo to, da je poslanec Šček svojim ožjim prijateljem izjavil, da bi absolutno ne sprejel več morebitne ponudbe. Prav tako je rekel dr. Podgornik. S tem dejstvom že danes računamo. V Istri se še najbolj imenuje dr. Stanger, na Goriškem pa dr. Besednjak.

Kaj nam z dežele pišejo

Otroška veselica v Škedenju. — Svetolucijski župan odstavljen. — Kri-
vični napadi na kanalskega župana. — Proti našim izvoznim zadrugam
v Vrtojbi. — Zima v poletju. — Šolstvo na Barki. — Resnica o reški
dolini. — Krpan na poti iz Trsta v Podgrad.

ŠKEDENJ.

Minuli četrtek je bil za našo šolsko mladino izredno slovesen dan. Več ko 150 otrok je prvič pristopilo k božji mizi. Gospod katehet, gospodične učiteljice in gospodje učitelji so v svoji izredni ljubeznivosti in veliki požrtvovalnosti pripravili našim otrokom dan nebeškega veselja, kakršnega še ni doživela škedenjska mladina. Popoldne so se otroci odpeljali s štirimi avtomobili v Dolino, kjer so priredili veselico.

Sv. LUCIJA na mostu.

Videmski prefekt je prijel gospoda Antona Mikuža za vrat ter ga je vzdignil z županskega stola. Tudi to treba prenesti! Vprašanje je, koga bo prefekt imenoval za gerenta. Mi smo mnenja, da ni umestno, ko bi iskal gerenta potom kakšne Gazzette di Napoli, marveč naj do novih volitev imenuje domačina, ki pozna naše razmere in ki ne bo trosil denarja za razne avtomobilске vožnje in za pogoste vermouthe d'onore, kakor se, žal, drugod dogaja.

KANAL pri Gorici.

Ni še dolgo tega, odkar je nečeden goriški dopisnik »Edinosti« stavil v najslabšo luč našega župana, in žal, je uredništvo lista tistega dopisnika še potrdilo, kar je vsem še v živem spominu. Sedaj se je lotil našega župana gospoda K. Bavdaža pa »Popolo di Trieste«. Stavi ga v zvezo z nekimi nočnim napadom par domačinov proti tukajšnjim fašistom. Prav neokusno je spravljati g. župana v zvezo z napadalci in mu tako čast jemati. Župan Bavdaž je spoštovana vredna mož in bi ga morali ne krivično napadati, ampak podpirati v izvrševanju težkih nalog, ki jih ima naš občinski zastop.

GORICA.

Glasilo italijanskih nacionalistov »Lo Voce dell'Isonzo«, torej list, ki ima 67 naročnikov in 163 bralcev, je začela gonjo proti gospodarski zadrugi v Vrtojbi, ki da razpošilja krompir v tujino in se noče pridru-

žiti zadrugi goriškega mesta. Splošno mnenje med tukajšnjimi Lahi je, da je dotični članek narekoval signor Raimondo Gorian con la barba nera e cappello mazziniano, fioricoltore goriziano. Ali je to res ali ni? To nas ne zanima. Člankar pravi, da vodi vrtojbensko zadrugo un deputato jugoslavo del parlamento di Belgrado; zasebno smo izvedeli, da so mislili gospoda Ivana Mermolja. Ivan Mermolja pa je belgrajski poslanec ravno toliko kolikor je Gorian rimski deputato. Dalje nima Mermolja prav nikakega opravka z zadrugo. Bil je nekdanj tu, vodil je zadrugo, a med vojno se je preselil na Južno Štajersko. Gospa »Voce« naj si vzame k srcu lepi rek: Taxi, taxi, Momolo!

DOL-OTLICA.

Res je sicer, da smo 880 metrov nad morjem in da smo blizu fabrike snega in leda, vendar nas je iznenadilo, da smo imeli sneg 18. majnika, 3. junija in zopet 18. junija. Vidite gospod urednik, da imamo prav dobro letino za sneg. Tako bogati smo na snegu, da če izve zato ata Mussolini, nas gotovo obdavi za sneg. Vobče imamo štiri letine: sneg, toča, sodriš, in burja. Naj sprejme tedaj Mali list lušten pozdrav iz krajev, kjer je na leto sedem mesecev zima in pet mesecev pa mraz.

BARKA.

Iz te vasi smo prejeli tale dopis s podpisom »vaščani«. Pritoževali so se naši sosede že v tem listu, da so prizadeti v šolskem pogledu. Je ponekod zares obžalovanja vredno. Pri nas pa ni tako. V minulih štirih letih je na Barki šolski napredek povsem izostal. V zadnjem času se je to obrnilo, odkar imamo novega učelnika, ki je na šolskem polju zares požrtvovalen.

Dvajset let je načeloval občini in dolgo let je bil predsednik šolskega sveta na Barki gospod Ambrožič, ki si je pridobil s svojo požrtvovalnostjo mnogo zaslug za šolstvo v prid naše-

ga ljudstva. Zato čutijo podpisani dolžnost, da mu izrečejo iskreno javno zahvalo. — Vaščani in šolsko vodstvo.

Iz REŠKE DOLINE.

»Prosim te, Mali list, povej nam, kdo je tisti pisatelj in v katerem listu je zapisal članek o gospodarstvu v bistrškem okraju, katerega si potem ti omenil in nekoliko posnel? Tisti pisec pravi, da dobro živimo. Jaz pa mu povem, da smo tu revni trpin, nimamo dovolj za vsakdanji kruh; posojilnice oblegamo, da nam kaj posodijo, pa zastoj; v trgovinah pa smo do vrata zadolženi. Ni čudo, da je pred kratkim neka ženska, ki ni imela več, kar bi v usta dela, vzela otročiča in ga nesla v županstvo, naj ga občina hrani. To bodi odgovor tistemu piscu in listu, ki poroča o rečeh, o katerih ni poučen. — Pri-pomba uredništva: Dotični list je »L'Istria agricola«, ki izhaja v Po-reču.

Pismo Martina Krpana.

Spoštovani gospod urednik!

Seveda sem jezen na Vas. Zakaj ste pisma tako oklestili, da nimajo ne repa ne glave? Še Bimfelj mi je pisal, da ga veseli, ker nisem del v pismo, kako so ga onikrat zvrtnjakali, ko je bil šel na Prelože agitirati. Veseli me pa, da so gospod Polici popravili v Vašem listu, da oni ne vrtnjakajo, ampak nekdo drugi. Povprašal sem tam po Pregarjah in so rekli, da je res in da imajo tam gori gospoda Policeta radi, posebno kar jih je ženskega spola brez razlike starosti in da tudi taisti gospod ne prizanašajo z ljubeznivostjo nobeni starosti in nobeni, uri tako da so vjarmljeni moške in fantje kar ljubosumni. Pa pustimo Pregarje za enkrat, Vi gospod bi radi, da spet kaj povem. Pa naj bo, ampak nikar mi ne klestite več tako!

Od Herpelj proti Podgradu.

Oni dan sva se vračala z Bimfljem iz Trsta. Na vozu sva se peljala. Voli peljejo počasi in tako sva se guncala pomalem tja mimo ongavega borovca. Čuj Martine, nekaj cvili tam le, mi pravi Bimfelj. Skočiva z lojtrnic doli in zagledavata žensko. S predpasnikom si solze briše in z leve roko glavo podpira. »Kaj pa je?«, zavpijem. Baha začne še bolj jokati. Nazadnje sva jo z Bimfljem spravila do tega, da je začela pravit: »Moja hči ima 18 let. Fantov ni in tisti, ki so, se ne marajo ženiti. Jaz, reva, sem ga našla za mojo. Fest fant je bil, meštir je znal in vzela sem ga v hišo, da se bo polagoma privadil in mojo punco vzela. 5 mesecev je bil pri meni, oziroma pri hčeri, in od včeraj ga ni več. Izginil je kot kafra. Bog ve, kam je šel, in nič več ga ne bo nazaj. U-u-u-u! In je začela še bolj tuliti. Bimfelj jo je začel tolažiti in jo vprašal, odkod da je, pa ni hotela povedati. Na zadnje je rekel, da sem jaz Martin Krpan, njegov prijatelj, in da bom dal v Mali list, ki ga vsi bero in gotovo tudi njen ubežnik, pa se bo zgrevaj in nazaj prišel. »U-u-u-u! Ampak on ne zna po naše«, reče baba. »Dobro«, rečem, »bom prosil »Mali list«, naj po laško napravi, da izgubljeni zet pride nazaj. Če pa nazaj ne pride, bom že drugega vdobil. Tako sva žensko potolažila, da ni več jokala. In šla sva domov.

Pa še ena lepša!

Če ima človek smolo, pa jo ima do doma. Najbrž zato, ker je bil moj prijatelj Bimfelj z mano. Jaz sem malo nagluh, pa bi ne bil slišal. Bimfelj pa ima zajčja ušesa in sliši vse, posebno po noči. On se je še bal, da bi ne bil okraden in da ne bi prišel ob tiste lirce, ki jih je v Trstu dobil za fašiče. Na križpoti v Slivje in Mrše-Oreh me pocuka za rokav. »Pst, ali nič ne slišiš, nekdo je tam

le za ograjo«. Začutim, kako se mu roka trese. Na enkrat skočita dve postavi izza ograje in pa še dve. Prvi dve sta imeli kitle, drugi dve pa ne. To sem v temi razločil. »Ferma, ki la«, zapiskata tenka glasova. »To so ženske«, zašepeče Bimfelj. »Čudbožje, ženski čuvaji!« rečem jaz.

Takrat začne Bimfelj: »Mi onešto, mi vender fašiči Triješte, mi niente male. Kvešto voz mijo, kvešto voli mijo, kvešto Martin Krpan amiko.« »Beži, beži, Mina! Martin Krpan je, še v cajtenge nas bo denil.« In frrrr za ograjo nazaj in ona dva ohlačanca z njima. Seveda Bimfelj je bil ves iz sebe. Ne vem, če so mu bile hlače suhe. Na strmcu proti Orehku se je le oddahnil: »Oh, Martine, sam Bog naju je rešil.« Za sedaj sem ti tudi jaz pomagal, pravim. Nisem mu hotel povedati, kar vem, ker ne maram ljudi opravljati.

To nas veseli in nas bodri!

Pravo veselje je čitati pisma, dopisnice, ki prihajajo na uredništvo od vseh strani Primorske: kmet, delavec, obrtnik, pa tudi trgovec, duhovnik, učitelj in uradnik nas bodri k širjenju lista. Najbolj so nam všeč pisma preprostih ljudi, ki se jim po pisanju pozna, da so dovršili kvečjemu ljudsko šolo, a vendar dajejo v pismu izraza svojim čustvom in željam. Evo, kako pišejo!

Tomnje, 16. junija. Priporočam se tudi jaz za Mali list, ki tako razločno piše o vseh stvareh. — **Tomaj na Krasu**: Včeraj, v nedeljo, smo brali več nas o kmetijskem davku in zelo nas je veselilo, kako lepo in po domače nam je Mali list razložil, kako se imamo ravnati. Noben drug list nam ni tako jasno dopovedal kakor »Mali list«. Zato vas vsi srčno zahvalimo. — **Opčine**, 12. VI.: »Iz vsebine lista spoznavam, da je našemu narodu manjkala ta list. Zavzema se za narodne koristi proti tistim, ki nam hočejo vzeti mili materinski jezik, za gospodarske koristi proti izkoriščanju, pa tudi za ljudske koristi proti par osebam, ki bi hotele vse monopolizirati, svoje protiljudske šandale in lumparije skrivati, da bi ljudstvo v temi ostalo. Opozicijo je treba torej toplo pozdraviti z narodnega, gospodarskega in ljudskega stališča.« — Trgovec z dežele: »Priznam vam, da se v tem ali onem ne strijnam popolnoma z listom, vendar pa moram povedati, da je list na splošno tako pisan, da ga moram brati in sicer vselej od začetka do kraja. Imam tu en nemški list, dnevnik, en laški, Edinost in Stražo. Pa vendar, ko dobim v roke Mali list, pustim vse drugo in se vrčem na Male novice, ki se berejo tako prijetno kakor se rado poslušajo lep venček narodnih pesmi, ker so kratke in včasih onoprane.»

DELAVSKI VESTNIK.

Obupne razmere v Idriji.

Iz Idrije nam pišejo: Pri nas so delavske razmere naravnost obupne in vsak dan se slabšajo. Delavec-rudar zasluži 400 do 500 lir na mesec in s tem naj preživlja sebe in družino. Se hujše se godi ubogim upokojencem, ki so prava para. Ti prejemajo mesečno okrog 100 lir, pa še od teh so nam odtrgali 20%. Človeku se zdi, da nas hočejo kar odreti. Kako naj človek živi? Pa vdove z otroki, ki prejemajo celo 30 do 50 lir? Ali naj poginejo? Vlada pravi, da treba zboljšati državno bilanco. To je vse prav in lepo, toda naj jenišejo tam, kjer se da z lahkoto vzeti: pri veleindustrijalcih in pri milijonarjih: pri tistih, ki imajo po več zasebnih razkošnih avtomobilov, ne pa pri revah, ki morajo stradati. Na ta način ne pojde dalje, ker postajajo razmere od dne do dne hujše. Struna se da navijati do gotove mere; če jo pa le preveč nateguješ — počei.

Star rudar.

GOSPODARSTVO

Gospodarsko vprašanje reške doline Želje in zahteve zborovalcev na Premu

Po govoru poslanca Ščeka je dobil besedo kmetijski inženir J. Rustja.

Za sušenje.

S strokovnjaško, a vendar poljudno besedo je priporočal, naj se kmet ne da begati, ampak naj se oklene mirno dela: sušite češplje! Na izvoz svežih češplj ni misliti, zato pa je večje upanje, da najdemo trg za suhe češplje. Češplje je treba vestno olupiti, kost odzvzeti. Upati je na izvoz v tujino, zlasti na Angleško. Priporočamo vam, da pošlje vsaka vas po par oseb v Brda, kjer si pridobijo potrebne prakse. — Letos gredo češplje v rožiče. Za bodočnost vam priporočam, da škropite češplje z raztopino, ki se napravi iz 1 kg. modre galice in 1 kg. apna na hektoliter vode. Bolj napadene češplje pa treba obrezati. Gospod inženir je priporočal našim kmetovalcem, naj nikar ne obupujejo. V podobnem položaju se je nahajal lani naš vinogradnik; ni vedel kam z vinom. In vendar se je rešil krize. Še letos spomladi nismo vedeli kam s črešnjami; pa kar hkrati so se odprli trgi in Vipavci so mogli ves pridelek oddati. Gospod inženir je govoril še nad tri četrt ure o nalogah naših kmetovalcev; ker pa se ta del govora ni tikal direktno vprašanja češplj, ga vsled pomanjkanja prostora objavimo drugič.

Na zborovanju so govorili še g. Žgajnar, gospod Kovačič ml. in starejši, g. Adamič, g. Grahor, g. Fatur.

Posestvo na Prestranku.

H koncu je povzel besedo gospod poslanec Lavrenčič. Vlada se hoče na vsak način odkrižati ogromnih dolgov, zato nalaga nove davke. Mi si moramo v tem hudem času pomagati kakor moremo in znamo. Na vsak način nam je potrebna varčnost. Med vojsko je naš človek plačal dolgove in ob velikem dotoku denarja smo pozabili na varčevanje. Preveč smo zapravljali na obleki in pijači in plesu. Zdaj moramo stotinko desetkrat obrniti, preden jo porabimo. — Mi poslanci vršimo svojo dolžnost, ne pričakujte pa čudežev v času, ko je vojska tako razdejala vso Evropo. — Glede gospodarstva naše dežele bi bilo kaj primerno in koristno, ko bi se vlada odločila, da opusti v Prestranku kobilarno in bi se dotično posestvo porabilo za kmetijsko šolo, združeno z vzorno drevnico. Vsako leto naj bi se vršili tečajji za kmetovalce vse dežele. Tako bi bilo to posestvo pravi blagoslov za naše kraje. V tem oziru sem sestavil spo-

menico in jo predložil vladi. Gospod poslanec je končal z bodrilnimi besedami, ki so jih vsi prisotni glasno odobrili.

Resolucije.

Gospodarji-posesniki reške doline, zbrani na gospodarskem zborovanju v Bitinjah dne 10. junija 1923,

se zavedajo, da je rešitev našega ljudstva ne v brezplodnem politiziranju, ampak v gospodarskem napredovanju; zato pozivljajo vse posesnike naše dežele, naj se oprimejo kmetijstva po načelih umnega kmetovanja in sploh gospodarstva;

glede vprašanja izmenjave denarja izražajo svoje globoko obžalovanje, da je del slovenskega časopisja direktno ali indirektno najprej podpiral, potem zagovarjal očitno krivični način izmenjave, pri čemer so banke vse dobile, zadruga in privatniki pa nič;

pozivljajo vlado, naj čimprej izmenja ves denar, ki je vsled višje sile ostal še neizmenjan to ali onostran meje;

prosijo istrska deželna oblastva, naj se pri nastavljanju potovalnih kmetijskih učiteljev ozirajo na dejstvo, da morejo za gospodarski napredek bistriškega okraja koristiti samo osebe, ki so večje slovenskega jezika;

prosijo vlado, naj dovoli maloobdajeno žganjekuho za tiste vrste sadja, ki ni porabno ko samo za žganjekuho;

pozivljajo vlado, da naj bi se uporabilo državno posestvo v Prestranku za sedež kmetijske šole, združene z drevnico in vzornim gospodarstvom;

izražajo zaupanje, da bo vlada prihodnjo pomlad dovolila uvoz semenskega krompirja iz Gorenjske.

Napoved kmetijskega davka.

Posesniki, 30. junija poteče zadnji dan roka za napoved. Četudi bi napoved oddali zupanstvu pet, šest dni kasneje, naj nosi datum 30. junija 1923. Toliko v vednost tudi gg. županom, da eventualno zatisnejo eno okž zamudnikom; zupanstva itak odposljejo napovedi na davkarijo par dni kasneje. Glede napovedi nam piše naš prijatelj iz Rima tele pripombe:

«Rim, 26. VI. Sele te dni rešujejo rimska oblastva razne dvome gledč napovedi kmetijskega davka. Mari bi bili izdali zakon par tednov prej, da bi se ljudstvo boljše pripravilo. Evo vam resitve nekaj slučajev.

Kako naj kmet napove dohodek od njive, ki je lani toča in suša vzela celotni pridelek? Ali bo naznanil, koliko bi njiva redno dajala? Ne! Napoved se vrši na podlagi resničnega dohodka leta 1921-1922. Če prihodka ni bilo, se to pove. V zmislu zakona se zemljišče ne obdavi po tem, kolikor bi lahko dajalo, ampak kolikor je dejanski dalo. — Pa posesnik, ki da svoje zemljišče v najem? Ali naj napove? Ne! Ker on ne obdeluje. In najemnik? Tudi on ne naznani kmetijskega dohodka, ker on ni zapopaden v novem zakonu; pač pa ga naznani posebej po starem zakonu o dohodnini iz leta 1877. — Tomaž je kupil zemljišče v skrajno zapuščinem stanju. Leta 1921-1922. ni imel nobenega dohodka; celo več: stroške je imel za obnovo. Zdaj pa začne zemljišče roditi. Kaj naj naznani? Napove: nobenega dohodka. Obrazloži s par besedami na poli. — Matevz je kupil zemljišče leta 1922. z denarjem, ki ga je vzel na posodo za gotove obresti. Kako naj ta napove? Naznani dohodka, a vsteje se vse obresti. Napise in dokaže. — Kaj pa živali? Naznani se le krava, konj, mula, ako «ne» rabi za obdelovanje zemlje ali za voznjo, ki je v zvezi z obdelovanjem zemlje. Pač pa naznani prašice, koze in ovce. Vselej pa le dorastlo žival, nikdar pa ne mlade. — Joze ima različna zemljišča v isti občini in jih ima tudi v drugih občinah. Kako naj napove? Napravi eno samo napoved za vsa zemljišča in navede v njej vse kraje, kjer se nahajajo zemljišča. Edino tako je prav, ne pa tako, kakor je torkova «Edinost» v listniči uredništva napačno raztolmačila nekemu I. K. v Sv. Križu in mora «Mali list» popravljati za njo.

Vprašanja in odgovori.

»Mušice, majhne živalce, vse črno jih je na fiziolojem grmu. Bojimo se, da nam vse uniči pri nas v Stanjelu. Kaj storiti?»

Tako se glasi vprašanje v pismu. Ker sem to vprašanje že podrobno razjasnil v letošnjem »Gospodarskem listu« (Gorica, Corso Verdi 37.) navedem tukaj samo dva recepta:

1.) Te mušice, pravilno uši, uničimo s tobačnim izvlečkom (ekstraktom) in sicer vzmemo na 50 l vode 1 kg tobačnega izvlečka in ga z vodo dobro premešamo. V drugih 50 l vode raztopimo 2 kg zelenega kalijevega mila, nato vseh 100 l vode premešamo ter s to raztopino škropimo ušive rastline. Škropimo z navadno škropilnico za trte. Tobačni izvleček se dobi pri monopolni upravi v Trstu ali v Gorici, tu pa tam tudi pri kmetijskih organizacijah. Milo se dobi v drogeriji pod imenom »saponne molle«. Ker pa je letos zelo težko dobiti tobačni izvleček, podajamo še drug recept.

2.) Vzemi ¼ kg. kvasijevega žaganja, kuhaj ga 3 ure v 2 — 5 l vode, vse skupaj precedi in zlij v 25 l vode, v kateri si prej raztopil 1 kg zelenega kalijevega mila. Oboje dobiš v drogeriji in sicer vprašas za ¼ kg »segatura legno Quassio«, za milo pa »saponne molle«. Navadno milo ni dobro. Dobljeno raztopino škropimo z navadno škropilnico, kakor zgoraj.

Letos je na rastlinah zelo mnogo škodljivcev, ki so skoraj vsi opisani v »Gospodarskem listu«, kjer je sploh zelo mnogo dobrega gospodarskega pouka, in zato svetujem vsakemu kmetovalcu, da »Gospodarski list« naroči in tudi čita.

Ing. Jos. Rustja.

Splošne cene v državi.

Živina v Adriji: voli živa teža I.a 400 — 420, II.a 280 — 340, III.a 220 — 250; krave I.a 350 — 380, II.a 275 — 320, III.a 200 — 220; teleta 500 — 550. Seno novo v Adriji 25 — 30, v Vidmu višavsko I. 32 — 38, II. 30; nižavsko I. 37, II. 28 do 30, slama 42 — 46. Pšenica v Veroni domača najboljša 114 — 115, srednja 112 — 113, polutrdna 108 — 109, inozemska 120 — 121; rž nova 85 — 88; oves 83 — 85. Moka v Varese (00) 190—195, (0) 173 do 178; debeli otrobi 58 — 60, drobni 54 — 58. Železo v Milanu: Spada (kose) 2,50, za dleta 2,50. Cunje za papir v Milanu: bele platnene 800 — 980, barvane platnene 380 — 450, bombazaste bele 300 — 350, barvane 85 do 100 kvintal.

Sezanski sejem 22. junija. — Prignanih konj 100 glav; cena 1500-2000 lir. Goveje živine 300 glav; ziva teža 450 do 5 lir. Prasicev 60; cena 150 do 200 lir. Na stojnicah še precej raznega blaga.

Cene v Trnovem pri Bistrici, 19. junija. Seno navadno 65-70, slama 40-45. Voli 360-4. — žive teze, teleta 550-6. — Prašiči 3. — žive vage. Perutnina 15-20 lir komad, jajca 50-60, mleko 1 lira. Drva za kurjavo, sveža 5,50, suha 7 lir za kvintal. Oglje 35.

Po čem je lira?

Dne 27. junija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 25,05 l.
za 100 avstr. kron — 3,3 st.
za 100 mark — 1,65 stot.
za 100 č. kron — 67,50 l.
za 100 sv. frankov — 401,50 l.
za 100 fr. frankov 138,25 l.
za 1 dolar — 22,35 l.
za 1 funt — 103,35 l.

NAŠA POŠTA.

P. v. Postojni. — Na Vaše vprašanje vam sporočamo tole. Slovenske banke in denarni zavodi v Trstu so: Živnostenska banka (češka), Ljubljanska kreditna banka, Tržaska hranilnica in posojilnica, Trgovska obrtna zadruga, Splošna hranilnica. Natančne naslove dobite v »Vedežu«. Vsi drugi so laški zavodi, torej tudi Banca Commerciale in Banca Adriatica (Jadranska).

TRDI OREHI.

Urejuje Domen. Štev. 27.

BESEDNA UGANKA.

Smodnik, morilec, Judita, najemnica, skalovje, pregovor, korenje.

Po tri zaporedne črke iz teh besedi povedo pregovor.

Strti oreh št. 23 in 24. — Hosa, Ajdovščina

Ta oreh so strli:

F. Barič — Greta, R. Markon — Soča, A. Caharija — Nabrežina, V. Lulik — Ajdovščina, V. Rust — Sturje, D. Simoneta — Zgonik, F. Primožič — Novolet, M. Zega — Kobdilj, F. Božič — Zapuže, F. Breclj — Zapuže, A. Bizjak — Dol. Otlica, M. Sivec — Podmelec, L. Likar — Dol. D. Zele — Prosek, A. Zvolkelj — Sveto, P. Maslo — Pasjak, J. Trkman — Podkraj, A. in I. Vodopivec — Koludrovica, D. Rustja — Dobravljje, A. Visintini — Barka, A. Bizjak — Dol. F. Likar — Otlica, J. Hrbar — Jelšane, A. Skupek — Orehovica, Fr. Princ — Zagorje, J. Knez — Trnovo, V. Kodrič — Trst, A. Smrdel — Vrdela, L. Čermelj — Pesek, S. Doljak — Samotorca, S. Maver — Boršt.

Izžrebana J. Trkman — Podkraj

Pred zaroko.

Za Mali list postovenila
Ivanka Leban
Strup.

Havisham je premišljeval. Če je sleparka, potem jo rakrincam; delo je grenkoteško, ali sad bo sladak. Za žive in za mrtve se bom mučil, ali resnico moram najti.

V teh mislih je pregledaval došlo pošto. Kup pisem in listov; med njimi se zaveti moder ovitek, tak, kakršnega rabi gospodična Mary. Odkod? Srce mu je utripalo, po žilah mu je valovila kri. Da ni od tam? Krotil se je, da bi se v strani ne prenačlil, in je pismo previdno odrl. Najprej je pogledal podpis: Mary. O, te modre zavitke, on jih dobro pozna, ne bo se dal vjeti v zanke, če so tudi njemu nastavljene!

Radovednost ga je silila in čital je:

— Cenjeni gospod, razveselite me ter pridite nocoj k večerji v mojo hišo! Z največjim spoštovanjem Mary N. —

Havisham se je nasmehnil. O, gospodična Mary, morda ste si mene izbrali za Whitovega, naslednika! O, slabo ste naletela!

Pogledal je na uro. Se je bilo časa k pogrebu in hitro je odšel. Nazaj grede je srečal Burnhama.

— Dragi Burnham, zdaj greva skupaj k večerji. —

— Ali ste vabljeni tudi vi? —

— Vaša zaročenka mi je poslala povabilo. —

Burnham je stisnil obrvi, na obrazu se mu je pojavila lahka senca nevolje. Bil je nekoliko ljubosumen; vendar se je nasmehnil in je prijel tovariša za roko. Čutil se je srečnega in obenem tako polnega nemirnega pričakovanja, da se je moral izgovoriti.

— Svoje zaroke z Mary javnosti še ne bom razglasil, White je komaj umrl. Ljudje imajo dolge jezike in tudi zlobne. —

Havisham je šel zadovoljen, ker mu je bila dana prilika vohuniti, da se je moglo nagledati njegovo histro oko. V mi-

slih je imel svoj načrt že gotov. Preizkusil bo s psom. Če je ovitek ostrupljen, žival pogine.

Jutro naslednjega dne. Havisham vstane nuzličavo kakor vedno, kadar nestrpno pričakuje in se bliža cilju. Stopi k predalčku, ga previdno odpre in vzame iz njega modri ovitek. Ta ovitek je prejel White od Miss Marry, ga naglo zaprl in pustil mnogo lima se na njem, kmalu nato pa umrl. Naslovljeno na Miss Mary je prišlo pismo na njeno omarico, odkoder ga je on izmaknil. In zdaj ga drži kakor drag denar, gleda, opazuje. Pokliče psa in ga poboža. Žival ga milo gleda in zvesto ter ubogljivo čaka povelja. Havisham ima kos sladkorja, ki ga pes poželjivo liže. Bliskoma nadomesti gospodar sladkor z modrim ovitkom in pes že liže nehote. Žival se stresa, skoči in pade na tla. Mrtev! Mrtev!

Havisham je postal miren, roke se mu ne tresejo več, oči se iskrijo. Sklene roki in sede.

— Tako je torej umrl White. —

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.
Tisk. S. Spazzal v Trstu.

MALI OGLASI

stanejo 20 stot. za besedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

SREBRO, zlato in brilante plača več kot Francosko o 15 drugo nadstropje.

Krone in goldinarje plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupci. Kupujem tudi zlato, srebro in platin. — Trst, Via Pondares 6, I.

ZALOGA DOMAČIH VIN: pristen vipavec, istrski refosk in kraški teran. Na debelo in za družine via Cunicoli 8, na drobno v gostilni via Giuliani 32, Cenjenemu občinstvu se priporoča Franc Štrancar.

DIDAKTIČNA SOLA (ulica Gatteri 10. I. vogal Acquedotto). Vzgojevalna, resna, moralna metoda. Pospešen pouk malih skupin: za 2-4 učence. Pripavnic za izpite, maturo na tehnični šoli, gimnaziji, meščanskih italijanskih šolah i. t. d. Pouk v jezikih, računstvu, knjigovodstvu, slikanju, risanju. Pomoč pri predelovanju solskih predmetov. Veronauk. Imena učiteljev jamčijo za uspeh. Nizka učnina.

ANTON GAMBEL - TRST, Via Coroneo 1a

Octova kislina	Žveplo
Laneno olje	Modra galica
Jedka voda	Železna galica
Sušilec	Smirek
Povliaka in email	Steklati papir
Oljnate barve	Špaga
Barve v prahu	Ovojni papir
Štuk	Papirnate vrečice
Čopiči	Mette in krtače
Mazilo za vozove	Kenoplja
Kristalizirana soda	Proso
Lug	Oves
Milo	Kava
Navadna milnica	Poper
Sveče	Cimet
Petrolej	Piment
Nočne lučice	Paradižnikova kons.
Skrob	Neapeljske testenine
Mizarski lim	Mineralna voda
Ultramarin	„Corticella“
Naftalina	itd. itd.

Uvozna in izvozna tvrdka
Debiasio & Domenis

Skladišča: TRST, V. Coroneo 13, tel. 12-34
prosta luka št. 4, prtiliže

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelana, emailirane kuhinjske posode, najrazličnejše šipe v originalnih zabojih in opletene češke steklenice

po najnižjih konkurenčnih cenah. Vse blago je češkega izvora.

Dr. L. Borovička
Trst - via Genova 13, 1.

Ordinira za kožne in spolne bolezni
od 10-12 in od 3-6

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek Čevljarke zadruga v Mirna

dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

Zobozdravniški ambulatorij
Egidij Schifflin
zobotehnik

Trst - Via Settefontane št. 6, I.
sprejema od 9-13 in od 15-18

Dr. Ettore D'Oswaldo
Gorica

Corso Verdi 24 (Trgovski dom).

Specialist za očesne bolezni
Perfekcioniran na dunajski kliniki.
Ordinira od 11-12 in od 3-4.

IVAN MICHEUCICH
Trst via S. Francesco 10.

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine, stare nerabljive stroje in kotle in vse plačuje po višjih cenah kot vsak drugi grosist.

Zobozdravniški ambulatorij

via Genova št. 13, prvo nad.
TRST

Od 9-1, od 3-7
Govori se slovensko.

Slavnemu občinstvu mesta Postojne in okolice se toplo priporoča

Prva pralnica in likalnica

v Postojni (Kazarje, poslopje gospe Bajc), katera izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kakor pranje, likanje zapestnic in ovratnikov na svetlo in čiščenje oblek.

Delo zajamčeno.

Cene zmerne.

MILO FENDERL

je najboljšie

Tovarna v Trstu, via Ghirlandajo št. 1

Tel. 430

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v GORICI, Corso Gius. Verdi št. 32, I nadstr.
uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galice, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadrugištva in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

KUPUJTE

ZANKL' ove barve, lake in čopiče

pri tej dobro znani tvrdki

Trst - Via Trento št. 8 - Trst

Brzjavni naslov: Zanklfigli

Gradec, Ljubljana, Maribor, Dunaj, Leoben

Kmetsko delavska gospodarska zadruga v Dobravljah

priporoča svojim prejšnjim in sedanjim cenj. odjemalcem, gostilničarjem in zasebnikom pristna vina svojih članov. — Prodaja od 56 l naprej po zmer-nih vsakdanjih cenah.

Kdor enkrat pri nas kupi, ostane naš stalni odjemalec.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnic
in rezerve:
80 MILJONOV

CENTRALA:
LJUBLJANA

Reserva S H S
kron
64 MILIJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obreduje vloge na knjižice po 4½% Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Zadružna klet v Bujah

Cantina sociale coop. di Buje-Istria

ZALOGA V TRSTU

via Gatteri 16.

Izvrstna istrska vina v tranzitu: namizna in razkošna.
Cene absolutne konkurence.

M. KRAINER

najcenejša manufakturna trgovina v Gorici - Via Rastello 31

Blago: bombažasto in volнено vsake barye za moške in za ženske.
Hlačovina iz prvih tovarn.
Novice, pozor! Oglejte si velikansko zalogo **kotenine** za perile, rjuke, blazine, vzmeti in kovtre, brisače in prte. **Trilj** za žimnice.
Dobite pa tudi: **zefir** za obleke in predpasnike, krminsko blago za srajce.
Vstop v trgovino je vsakomur prost, ne da bi bil prisiljen kupiti. **Raštelj 31.**